

Univerza v Ljubljani

Biotehniška fakulteta

Oddelek za zootehniko

Pogoji za vpis živali v rodovniško knjigo ter možnosti za pridobitev statusa plemenskega bika

LASTNA PREIZKUŠNJA v čredah krav dojlj - **B kontrola**

viš. pred. mag. Marko Čepon
asist. dr. Mojca Voljč

Rodica, 16.02.2023

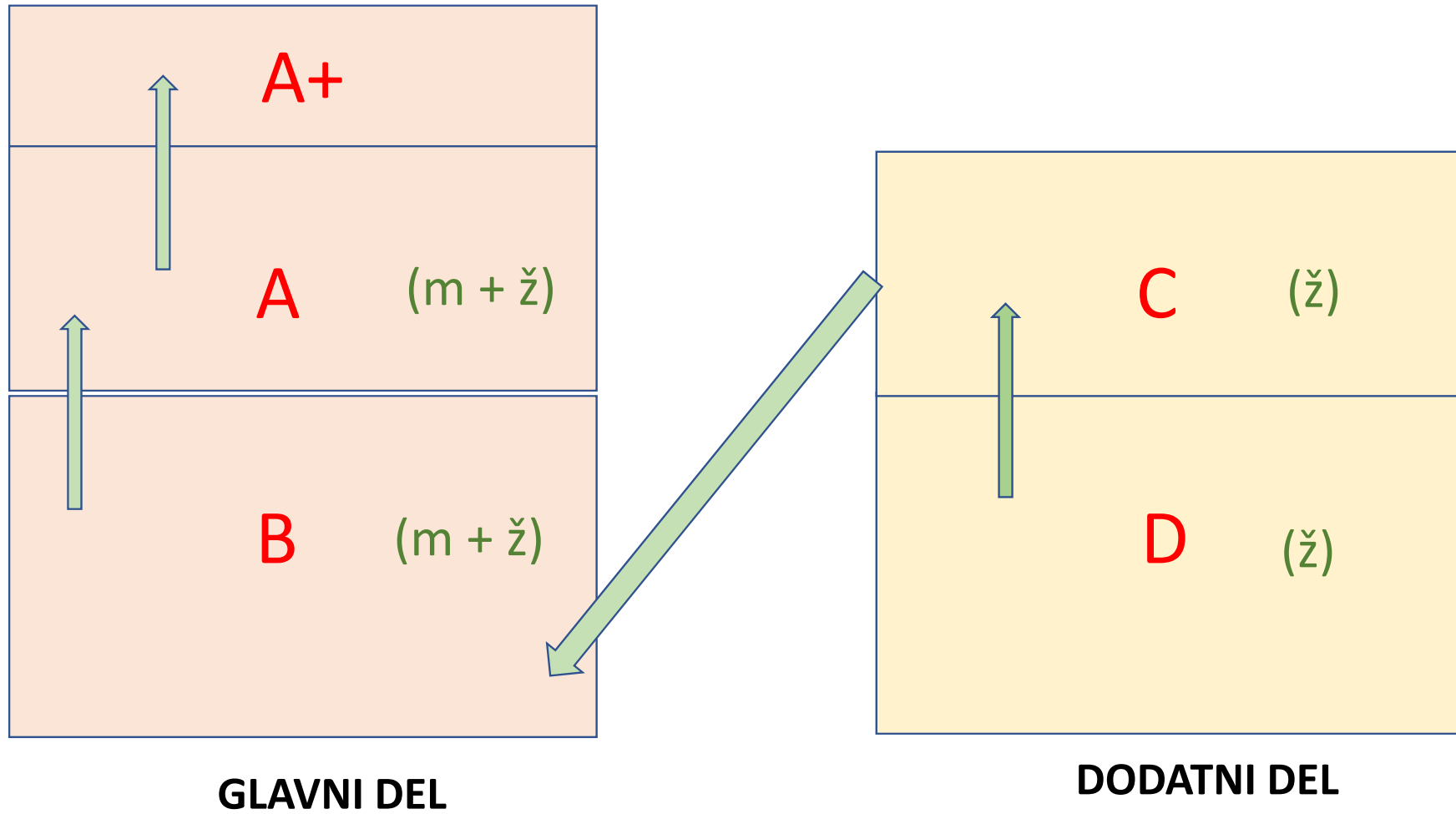
Osnovni pogoji za vpis v GLAVNI del RK

- Moški GLAVNI del rodovniške knjige je razdeljen na razrede B, A in A+, ženski del pa na razreda B in A. Osnovni pogoji za vpis v glavni del rodovniške knjige so naslednji:
- Identifikacija in registracija živali v skladu s pravom Unije o zdravju živali
- žival ima mati, očeta in oba stara očeta vpisane v glavni del te rodovniške knjige;
- poreklo živali je vzpostavljeno tako kot predvideva poglavje 6 tega rejskega programa;

DODATNI del RK

- Dodatna dela rodovniške knjige C in D sta namenjena ženskim živalim, vanju se moških živali ne vpisuje. Osnovni pogoji za vpis v dodatna dela rodovniške knjige so naslednji:
- identifikacija in registracija živali v skladu s pravom Unije o zdravju živali;
- lastnosti živali morajo ustrezati lastnostim pasme iz poglavja 3.

RODOVNIŠKA KNJIGA

Preglednica 1: Dodatne zahteve za razvrščanje moških in ženskih živali v razrede glavnega in dodatna dela rodovniške knjige za limuzin pasmo govedi (dodatno k zahtevam iz poglavja 10.1 in 10.2)

		Zahteve za moške živali	Zahteve za ženske živali
GLAVNI DEL Čistopasemsko plemensko govedo	Razred A+	<ul style="list-style-type: none"> - priporočen za OC ali razvrščen v kakovostni razred ELITA - potrjeno poreklo na osnovi DNA testa ali druge primerljive metode 	<ul style="list-style-type: none"> - razdelek A+ za ženske živali ni predviden
	Razred A	<ul style="list-style-type: none"> - priporočen za pripust - ocene sklopov lastnosti zunanosti: OM \geq 35/70, VS \geq 36/60, PL \geq 20/30, FL \geq 30/50 - znana telesna masa ob rojstvu, na 210. in 365. dan starosti - potrjeno poreklo na osnovi DNA testa ali druge primerljive metode 	<ul style="list-style-type: none"> - priporočena za razmnoževanje - ocene sklopov lastnosti zunanosti: OM \geq 21/70, VS \geq 30/60, PL \geq 18/30, FL \geq 30/50 - nobene ocene zunanosti pod 3 (razen lastnosti <u>omišičenosti</u>) - znana lastna telesna masa na 210. in/ali 365. dan starosti (velja za živali rojene po letu 2015)
	Razred B	<ul style="list-style-type: none"> - oče in oba stara očeta vpisani v glavni del RK iste pasme - mati vpisana v glavni del RK iste pasme 	<ul style="list-style-type: none"> - oče in oba stara očeta vpisani v glavni del RK iste pasme - mati vpisana v glavni del RK iste pasme ali mati in stara mati po materini strani vpisani v dodatni del RK iste pasme
DODATNI DELI Plemensko govedo	Dodatni del C		<ul style="list-style-type: none"> - oče v glavnem delu RK in mati v dodatnem delu RK iste pasme - ocene sklopov lastnosti zunanosti: OM \geq 21/70, VS \geq 20/60, PL \geq 12/30, FL \geq 20/50 - nobene ocene zunanosti pod 3 (razen lastnosti <u>omišičenosti</u>)
	Dodatni del D		<ul style="list-style-type: none"> - ocene sklopov lastnosti zunanosti: OM \geq 21/70, VS \geq 20/60, PL \geq 12/30, FL \geq 20/50 - nobene ocene zunanosti pod 3 (razen lastnosti <u>omišičenosti</u>)

		Zahteve za ženske živali
DODATNI DELI	Plemensko govedo	
	Dodatni del C	<ul style="list-style-type: none"> - oče v glavnem delu RK in mati v dodatnem delu RK iste pasme - ocene sklopov lastnosti zunanosti: OM \geq 21/70, VS \geq 20/60, PL \geq 12/30, FL \geq 20/50 - nobene ocene zunanosti pod 3 (razen lastnosti <u>omišičenosti</u>)
	Dodatni del D	<ul style="list-style-type: none"> - ocene sklopov lastnosti zunanosti: OM \geq 21/70, VS \geq 20/60, PL \geq 12/30, FL \geq 20/50 - nobene ocene zunanosti pod 3 (razen lastnosti <u>omišičenosti</u>)

Kaj to pomeni?

Prepoznati Ž žival kot **tipično predstavnico pasme!**

	Zahteve za ženske živali
Razred A+	<ul style="list-style-type: none"> - razdelek A+ za ženske živali ni predviden
Razred A	<ul style="list-style-type: none"> - priporočena za razmnoževanje - ocene sklopov lastnosti zunanosti: OM \geq 21/70, VS \geq 30/60, PL \geq 18/30, FL \geq 30/50 - nobene ocene zunanosti pod 3 (razen lastnosti omišičenosti) - znana lastna telesna masa na 210. in/ali 365. dan starosti (velja za živali rojene po letu 2015)
Razred B	<ul style="list-style-type: none"> - oče in oba stara očeta vpisani v glavni del RK iste pasme - mati vpisana v glavni del RK iste pasme ali mati in stara mati po materini strani vpisani v dodatni del RK iste pasme

Kaj to pomeni?

Brez telesne mase ne more v razred A, ne more postati BM!

Pogoj za pridobitev statusa BM?

- Izvajanje lastne preizkušnje v čredi krav dojlj (*porekla, tehtanja*)
- Znana lastna telesna masa na 210. ali 365. dan starosti
- Primerne lastnosti zunanosti:
 - omišičenost (≥ 32 od 70 / 46 %),
 - velikost skeleta (≥ 39 od 60 / 65 %),
 - pasemske lastnosti (≥ 20 od 30 / 67 %),
 - funkcionalne lastnosti (≥ 32 od 50 / 64 %)
- Plemenske vrednosti (*rang, odbira potrebnega števila*):
 - ob starostih telet (*M_rojstvo, potek telitve, 210 dni*)

Ocenjevanje krav, kandidatk za BM, je v pristojnosti strokovnega vodje!

Vpis živali v RK

- **MOŠKE ŽIVALI:**

- vedno **na zahtevo rejca** (vse - domače, uvožene, ne glede na kategorijo oz. plemensko vrednost živali, ...)

- **ŽENSKE ŽIVALI:**

- rojene **v SLO:** po dopolnjenem 1 letu starosti – **avtomatizem!**
 - rojene **v SLO:** pred 1 letom starosti – **na zahtevo rejca!**
 - rojene **izven SLO:** **vedno na zahtevo rejca!**

Možnosti za pridobitev **statusa plemenskega bika** –
novosti iz Rejskega programa (mesne pasme goved)

RAZVRŠČANJE ČISTOPASEMSKIH MOŠKIH PLEMENSKIH ŽIVALI

Čistopasemske plemenske živali moškega spola se lahko uporabljajo za razmnoževanje! (Uredba EU 2016/1012).

CHA, LIM, AAG, HLA

Na zahtevo rejca (člana RP):

- vpis v Rodovniško knjigo
- dodelitev republiške številke
- izdaja Zootehniškega spričevala

NOVO!

- ni starostne omejitve

Priporočilo DRGMS ni izdano!

Uporaba bikcev za pleme – čistopasemska plemenska živali

Čistopasemska plemenska žival vsaka žival, ki **je vpisana**
ali **izpolnjuje pogoje za vpis** v glavni del Rodovniške knjige.

12. Poreklo čistopasemske plemenske živali	
12.1 Oče IT 048990044639 GIANCO	12.1.1 Stari oče po očetu FR 8703200807 ARAMIS
RK LIM - B	RK LIM - B
	12.1.2 Stara mati po očetu FR 1932369345 BALADEUSE
	RK LIM - B
12.2 Mati IT 030990267409	12.2.1 Stari oče po materi FR 1933480122 ETALON
RK LIM - B	RK LIM - B
	12.2.2 Stara mati po materi FR 2304665903 VENUS
	RK LIM - B
13. Dodatne informacije (priloga)	

obvezno

mogoče izjeme

IZ KMETIJ

NOVO!

CHA, LIM, AAG, HLA

Čistopasemski plemenski bik **PRIPOROČEN** za naravni pripust - **PP**

- je čistopasemska plemenska žival (4 generacije)
- ima znano rojstno maso, maso na 210. in na 365. dan
(velja samo za CHA, LIM, AAG, pri HLA ni tehtanj)
- presega določene ocene zunanosti (OM \geq 35/70, VS \geq 36/60, PL \geq 20/30, FL \geq 30/50)
- zahteva rejca
- **priporočilo** s strani **strokovnega vodje**, možnosti:
 - **PP** in ocena tipa: **V** (vzrejni) ali **P** (pitovni)

IZ KMETIJ

NOVO!

Čistopasemski plemenski bik **PRIPOROČEN** za naravni pripust - **PPE**

Velja samo za AAG in HLA!!!

- je čistopasemska plemenska žival (4 generacije)
- ima znano rojstno maso, maso na 210. in na 365. dan (velja samo za AAG)
- presega določene ocene zunanosti (OM \geq 42/70, VS \geq 39/60, PL \geq 21/30, FL \geq 33/50)
- zahteva rejca
- **priporočilo** s strani **Komisije**, možnosti:
 - **PPE** in ocena tipa: **V** (vzrejni) ali **P** (pitovni)

TESTNA POSTAJA – Lastna preizkušnja (LP)

Velja samo za CHA, LIM!!!

- potomec BM in ELITNEGA bika
- ima 100 % delež pasme
- veterinarske preiskave
- **priporočilo** s strani **Komisije**, možnosti:

- **PP, PPE, OC, OCE** in ocena tipa: **V** (vzrejni) ali **P** (pitovni)

Možna priporočila za bika priporočene za osemenje:

- **OC – V, OC – P**
 - **OCE – V, OCE – P**
- V** (vzrejni) ali **P** (pitovni)

- Razvrstitev bikov v plemenski razred Elita (OCE): **[Elita]**
 - če plemenske vrednosti na osnovi potomstva, rojenega v Sloveniji, dosegajo naslednje relativne plemenske vrednosti: OM ≥ 106, VS ≥ 100, PL ≥ 100, FL ≥ 100
 - Če so priporočeni s strani Komisije za odbiro bikov mesnih pasem za osemenje in naravni pripust

OCE → Bikovske matere (BM)

- Komisije za odbiro bikov mesnih pasem za osemenje in naravni pripust enkrat letno presodi primernost bikov v osemenju in izda priporočilo za uporabo

PRIPOROČILA

- Kaj pomenijo priporočila?
- So priporočeni biki boljši?
- Kakšni so biki brez priporočila?

Vsi testirani biki za OC se lahko uporabljajo za o semenjevanje!!

Niso pa vsi testirani biki priporočeni za o semenjevanje!

TESTIRAN BIK za OC (F – RK)

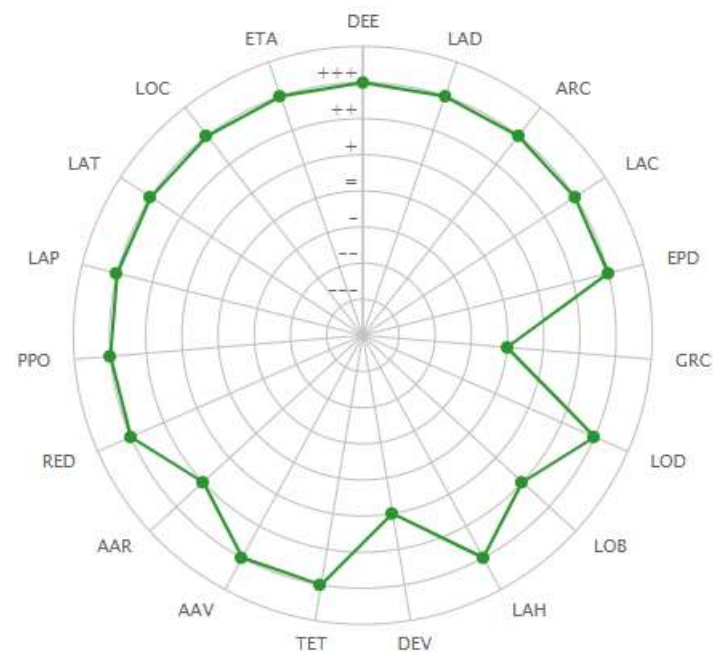
PRIPOROČILO Komisije - DA

Nom	Numéro national
MAGIQUE	FR8843788346

IBOVAL jeunes bovins ferme Réf : CH.PF.20.2 - Suffixe : jbf	CD	70	100	130
ICRC	115	0.59	<div style="width: 59%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 59%; background-color: #90EE90;"></div>
CONF	109	0.66	<div style="width: 66%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 66%; background-color: #90EE90;"></div>
IAB	118	0.56	<div style="width: 56%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 56%; background-color: #FFD700;"></div>
IAB €	55.2 €			

Comptages IBOVAL		Nombre de troupeaux	Nombre de campagnes
Nombre de produits contrôlés	559	214	1
Nombre de mesures de comportement	371	145	1
Nombre de petits-produits contrôlés	0		
Nombre de taurillons abattus	0		

IBOVAL sevrage Réf : CH.PF.20.2 - Suffixe : sev	CD	70	100	130
CR	118	0.97	<div style="width: 97%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 97%; background-color: #90EE90;"></div>
DM	124	0.97	<div style="width: 97%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 97%; background-color: #90EE90;"></div>
DS	111	0.97	<div style="width: 97%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 97%; background-color: #90EE90;"></div>
FOS	105	0.94	<div style="width: 94%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 94%; background-color: #90EE90;"></div>
COMP	100	0.89	<div style="width: 89%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 89%; background-color: #90EE90;"></div>
ISEVR	129	0.97	<div style="width: 97%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 97%; background-color: #FFD700;"></div>
ALait	103	0.51	<div style="width: 51%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 51%; background-color: #90EE90;"></div>
MERP	117	0.62	<div style="width: 62%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 62%; background-color: #90EE90;"></div>
IVMAT	128	0.78	<div style="width: 78%; background-color: #ccc;"></div>	<div style="width: 78%; background-color: #FFD700;"></div>

TESTIRAN BIK za OC (F – RK)

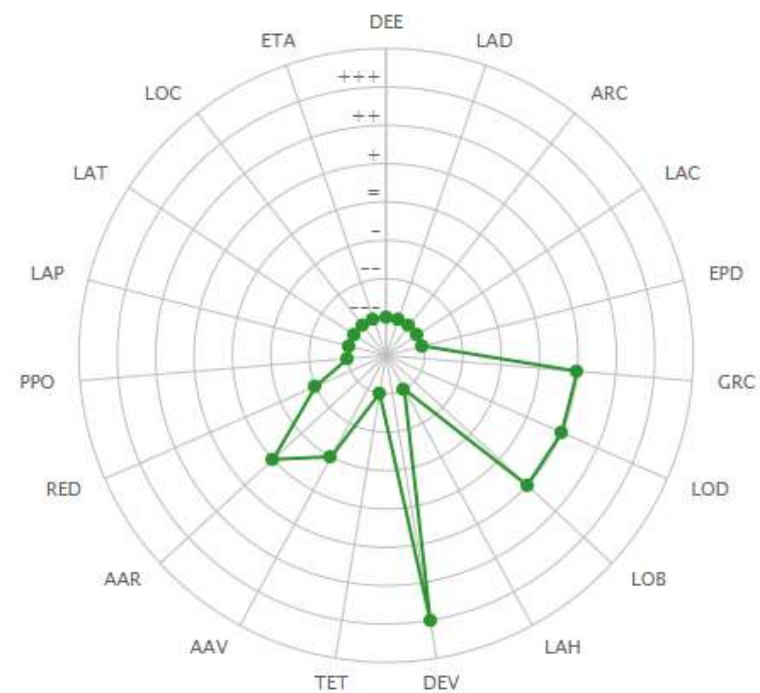
PRIPOROČILO Komisije - NE

Nom	Numéro national
COOPER	FR7187110011

IBOVAL jeunes bovins ferme Réf : CH.PF.20.2 - Suffixe : jbf	CD	70	100	130
ICRC	95	0.96		
CONF	81	0.95		
IAB	87	0.96		
IAB €	-40.9 €			

Comptages IBOVAL		Nombre de troupeaux	Nombre de campagne
Nombre de produits contrôlés	2753	777	27
Nombre de mesures de réaction	3	1	2
Nombre de mesures de comportement	5	2	3

IBOVAL sevrage Réf : CH.PF.20.2 - Suffixe : sev	CD	70	100	130
CR	98	0.99		
DM	79	0.99		
DS	108	0.99		
FOS	94	0.99		
ISEVR	82	0.99		
ALait	103	0.98		
MERP	101	0.98		
IVMAT	86	0.99		

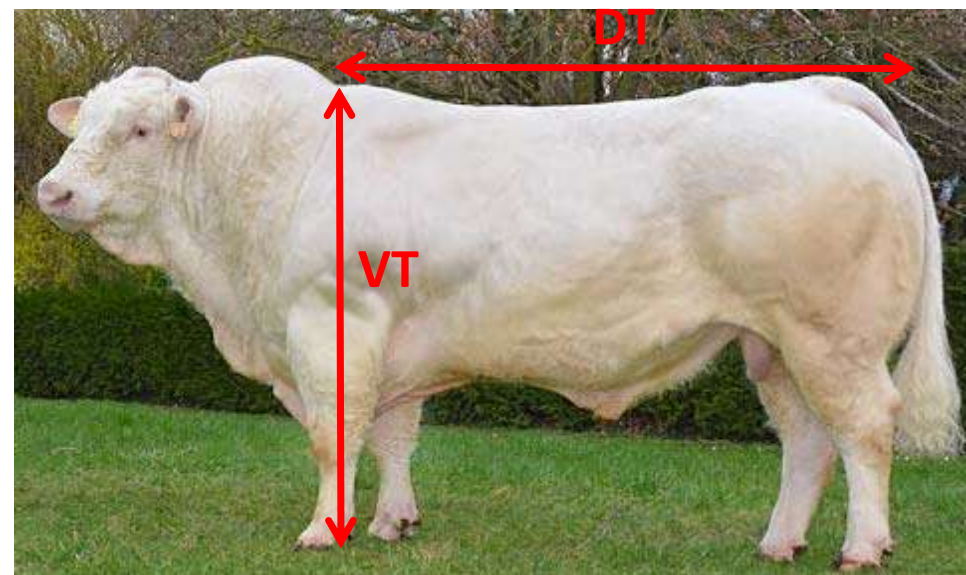
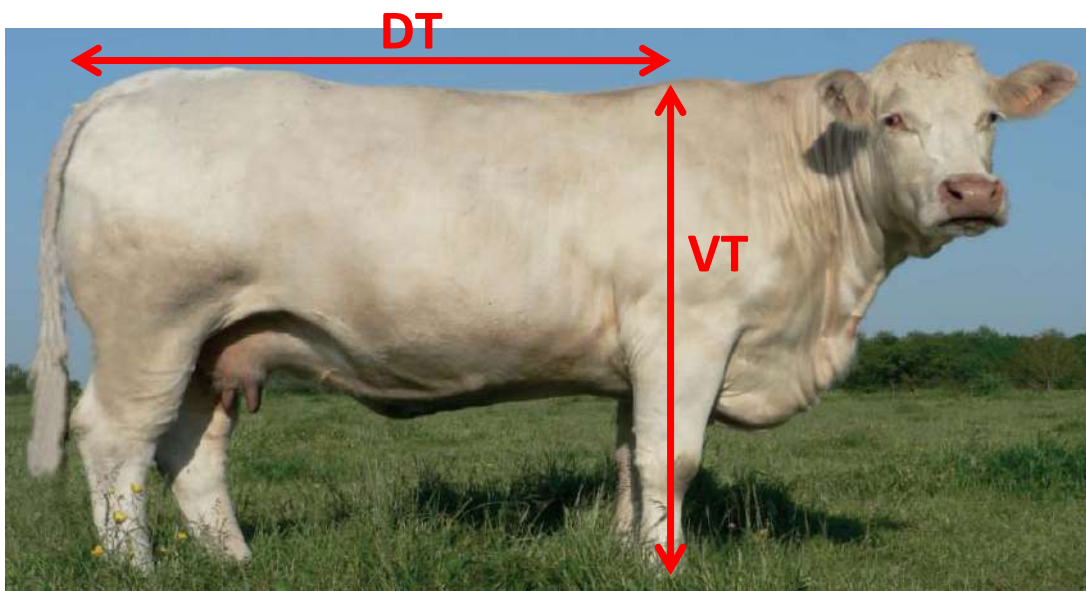

Kaj pomenijo priporočila za **TIP ŽIVALI**?

VZREJNI TIP - od vzrejnega tipa pričakujemo odlične telice za obnovo čistopasemske črede mesne pasme.

PITOVNI TIP - od pitovnega tipa pričakujemo odlične živali za prirejo kakovostnega mesa.

Primer: $DT > VT \rightarrow$ **VZREJNI TIP**

Primer: $DT = VT \rightarrow$ **PITOVNI TIP**

